

Retailcanon: de oorsprong van de HEMA-rookworst

12-08-2016 09:54

RetailTrends stelde drie jaar geleden ter gelegenheid van het honderdste nummer een retailcanon samen. Honderd hoogte- en dieptepunten van de Nederlandse retailgeschiedenis passeerden de revue. De komende vier weken staat RetailWatching stil bij de honderd grootste retailgebeurtenissen in ons land, aangevuld met enkele belangrijke ontwikkelingen die na het samenstellen van de canon nog hebben plaatsgevonden. Vandaag deel vijf, met onder meer de oorsprong van de HEMA-rookworst en de geboorte van Wehkamp.

De Uitverkopenwet (1935)

Steeds meer winkels hebben vrolijk 'Opruiming!' en 'Uitverkoop' op de ruiten staan, terwijl bij nadere inspectie binnen alle producten tegen normale prijzen te koop staan. Om deze misleiding tegen te gaan is er nu de Uitverkopenwet: in bepaalde perioden mogen er spullen in de uitverkoop worden gedaan (en dan ook écht in de uitverkoop).

De HEMA-rookworst (1936)

Het verhaal is wellicht bekend: het is 1936 en de filiaalchef van de HEMA op de Amsterdamse Nieuwendijk heeft per ongeluk veel te veel worsten ingekocht. HEMA verkoopt tot dan toe enkel en alleen koude worsten. De filiaalchef besluit tot een creatieve noodgreep: warme worsten, die de klant direct kan consumeren. Een succesnummer. En ja, een retailicoon is geboren.

De Vestigingswet Kleinbedrijf (1937)

Het is crisis in Nederland en veel werklozen worden uit nood venters – verkopers, op markten, of langs de weg. Waardoor ze ernstige concurrentie vormen voor de bestaande middenstand. Die eist, en krijgt, zijn eerste officiële wet: wie vanaf nu wil retailen, moet 'handels- en warenkennis' bezitten alsmede in bezit zijn van 'enig kapitaal'.

Eerste zelfbedieningssupermarkt (1946)

Een bekende, grote naam is hij nooit geworden, wat niet geheel terecht is – want Chris van Woerkom vestigt in Nijmegen de eerste zelfbedieningssupermarkt, onder het motto: 'Een stukje Amerika in Nijmegen.' Hij heeft nooit een Amerikaanse supermarkt van binnen gezien; zijn kennis put hij uit het lezen van het Amerikaanse vakblad The Progressive Grocer. Zijn collega's zijn uitermate sceptisch; ja hé, het is hier Amerika niet, hier verwacht men netjes bediend te worden, over de toonbank, dit wordt nooit wat! Het wordt zoals bekend heel wat...

Het winkelmandje (1952)

Zes jaar nadat Chris van Woerkoms zelfbedieningssupermarkt is geopend, volgt Albert Heijn, in Schiedam. Inclusief mandjes voor de boodschappen en een gegarandeerd snelle afhandeling bij de kassa's. Dat laatste valt wat tegen: de kassarij doet zijn intrede.

Wehkamp wordt geboren (1952)

In Slagharen wordt Wehkamp opgericht, als Wehkamp's Fabriekskantoor, door retailer Herman Wehkamp. Zijn concept is betrekkelijk nieuw, voor Nederland althans: klanten kunnen artikelen bestellen – aanvankelijk alleen matrassen en andere bedproducten – via advertenties in radiobodes en damesbladen. Het concept komt, jawel, uit de VS, waar het zeker onder boeren en andere plattelandsbewoners al decennialang een hit is. Inmiddels handelt Wehkamp uitsluitend online en is het na een herpositionering in 2007 een van de meest succesvolle webwinkels van ons land.